

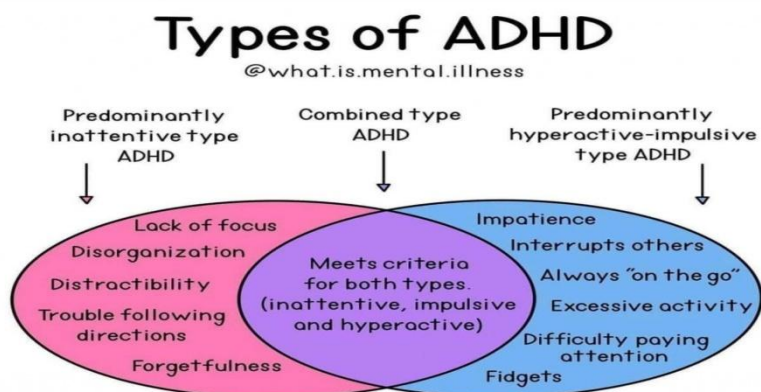
ΠΩΣ ΘΑ ΚΑΤΑΛΑΒΩ ΕΑΝ ΤΟ ΠΑΙΔΙ ΜΟΥ ΕΧΕΙ ΔΕΠ-Υ;

Σύμφωνα με πρόσφατα δεδομένα, η Διαταραχή Ελλειμματικής Προσοχής- Υπερκινητικότητας (ΔΕΠ-Υ) είναι από τις πιο συχνές νευρο-αναπτυξιακές διαταραχές που εμφανίζονται στους σχολικούς πληθυσμούς. Ωστόσο, όπως αναφέρουν και οι πηγές, αν και υπάρχουν κριτήρια και κλίμακες, η διάγνωση της ΔΕΠ-Υ είναι σύνθετη διαδικασία. Πιο συγκεκριμένα, τις περισσότερες φορές οι γονείς ή οι δάσκαλοι παρατηρούν ανησυχητική επίδοση ή συμπεριφορά αυτών των μαθητών σε σχέση με τα υπόλοιπα συνομήλικα παιδιά τυπικής ανάπτυξης. Πότε όμως ένα μικρό παιδί είναι ανησυχητικά ή όχι ζωηρό; Πώς μπορούμε να ξέρουμε πως το παιδί μας αποφεύγει τις σχολικές εργασίες εξαιτίας της ελλειμματικής προσοχής και όχι λόγω άλλων παραγόντων; Συνεπώς, αξίζει να σημειωθεί πως το παιδί θα πρέπει να εμφανίσει τουλάχιστον 6 διαγνωστικά κριτήρια ΔΕΠ-Υ, όπως θα τα αναφέρουμε στη συνέχεια, για περισσότερο από 6 μήνες και πριν την ηλικία των 7 ετών. Επιπλέον, θα πρέπει τα χαρακτηριστικά να εμφανίζονται σε δύο ή περισσότερα περιβάλλοντα (σπίτι, σχολείο, εξωσχολικές δραστηριότητες) και να μην χαρακτηρίζονται δευτερεύοντα λόγω κάποιας άλλης διαταραχής ή πάθησης. Ακόμη, τα χαρακτηριστικά θα πρέπει να παρατηρούνται σε μεγαλύτερο βαθμό από αυτό που αναμένεται για το αναπτυξιακό επίπεδο του παιδιού. Παρακάτω θα παρουσιάσουμε συνοπτικά τα χαρακτηριστικά της ΔΕΠ-Υ.

Είναι σημαντικό να γνωρίζουμε πως υπάρχουν τρεις υπο-τύποι:

- ΔΕΠ-Υ με προεξάρχοντα τον απρόσεκτο τύπο
- ΔΕΠ-Υ με προεξάρχοντα τον υπερκινητικό- παρορμητικό τύπο
- ΔΕΠ-Υ με συνδυασμένο απρόσεκτο- υπερκινητικό τύπο

Πιο αναλυτικά, όσον αφορά τη πρώτη περίπτωση της ΔΕΠ-Υ με προεξάρχοντα τον απρόσεκτο τύπο το παιδί δεν καταφέρνει να προσέξει τις λεπτομέρειες ή κάνει λάθη απροσεξίας σε εργασίες του ή άλλες δραστηριότητες. Επιπροσθέτως, ενώ κατανοεί τις οδηγίες που του έχουν δοθεί, αδυνατεί να τις ακολουθήσει, με αποτέλεσμα να μην μπορεί να ολοκληρώσει τα έργα του ή οτιδήποτε του έχει ανατεθεί και συχνά παρατηρείται απροσεξία εκ μέρους του σε καθημερινές δραστηριότητες. Ακόμη, στη συγκεκριμένη περίπτωση το παιδί δείχνει να αδυνατεί να διατηρήσει την προσοχή του για αρκετή ώρα σε δραστηριότητες και έργα παιχνιδιού, ενώ παράλληλα η προσοχή του διασπάται εύκολα από εξωτερικά

ερεθίσματα. Επιπλέον, το παιδί φαίνεται σε μεγάλο βαθμό σαν να μην ακούει όταν του μιλούν, ενώ δεν είναι λίγες οι φορές που χάνει πράγματα που του χρειάζονται για τα έργα ή τις δραστηριότητές του (π.χ. γραφική ύλη, εργαλεία, παιχνίδια, βιβλία κλπ). Ένα ακόμη χαρακτηριστικό που αξίζει να αναφέρουμε σε αυτό τον υπο-τύπο της ΔΕΠ-Υ είναι όταν καλείται να καταβάλει παρατεταμένη πνευματική προσπάθεια, όπως κάποια εργασία στο σχολείο ή στο σπίτι, τότε το παιδί είναι απρόθυμο να ασχοληθεί και το αποφεύγει. Ακόμη, μπορούμε να παρατηρήσουμε πως πολλές φορές του είναι δύσκολο να οργανώσει έργα ή δραστηριότητες.

Ωστόσο, όταν πρόκειται για την δεύτερη περίπτωση ΔΕΠ-Υ με προεξέχοντα τον παρορμητικό τύπο, το παιδί συχνά κουνά με νευρικό τρόπο τα χέρια ή τα πόδια του, καθώς επίσης φαίνεται αρκετές φορές να στριφογυρίζει στη θέση του ή να βρίσκεται σε διαρκή κίνηση. Παράλληλα, το παιδί συχνά σηκώνεται από τη θέση του σε περιστάσεις που θα έπρεπε να παραμείνει καθιστό ή τρέχει / σκαρφαλώνει με έναν ανεξέλεγκτο τρόπο σε περιπτώσεις που κάτι τέτοιο δεν αναμένεται. Ακόμη, αξιοσημείωτο είναι το γεγονός πως σε αυτή τη περίπτωση ΔΕΠ-Υ το παιδί δυσκολεύεται να εμπλακεί ήσυχα σε παιχνίδια ελεύθερου χρόνου, ενώ αρκετά συχνά το παιδί φαίνεται να μιλά σε υπερβολικό βαθμό. Σαφώς, όταν πρόκειται για την δεύτερη περίπτωση ΔΕΠ-Υ, αλλά με προεξέχοντα τον παρορμητικό τύπο αυτή τη φορά, τα διαγνωστικά κριτήρια αλλάζουν και το παιδί παρουσιάζει ανυπομονησία και δυσκολία όταν πρέπει να περιμένει τη σειρά του, απερίσκεψια στις απαντήσεις του πριν καν ακούσει ολοκληρωμένη την ερώτηση, ενώ δεν είναι λίγες οι φορές που θα παρατηρήσουμε να διακόπτει ή να ενοχλεί τους υπόλοιπους.

Είναι σαφές, πως στην περίπτωση της ΔΕΠ-Υ με συνδυασμένο απρόσεκτο- παρορμητικό τύπο, χαρακτηριστικά που αναφέραμε παραπάνω παρατηρούμε να εμφανίζονται σε συνδυασμό.

Συνοψίζοντας, παρά τα μεγάλα ποσοστά εμφάνισης της ΔΕΠ-Υ στους μαθητές τα τελευταία χρόνια, είναι σημαντικό να θυμόμαστε πως για να καταλάβουμε εάν το παιδί μας έχει ΔΕΠ-Υ ή όχι, θα πρέπει να ενημερωθούμε, για να μπορέσουμε να το παρατηρήσουμε και να εντοπίσουμε τα χαρακτηριστικά και αν αυτά υπάρχουν στο σωστό χρόνο. Με αυτό τον τρόπο, θα είμαστε σε θέση να ζητήσουμε βοήθεια από κάποιο αρμόδιο και να προχωρήσει ή όχι η διαδικασία της διάγνωσης για το μέγιστο καλό του παιδιού μας.

Βιβλιογραφία:

- Heward, W. L. (2011). *Παιδιά με ειδικές ανάγκες, Μία εισαγωγή στην Ειδική Εκπαίδευση*. Αθήνα: εκδόσεις Τόπος.
- Μπαστέα Α., & Παπαδάτος Ι. (2017). Διαταραχή Ελλειμματικής Προσοχής – Υπερκινητικότητας και Μαθησιακές Δυσκολίες. *Πανελλήνιο Συνέδριο Επιστημών Εκπαίδευσης, 2016(1)*, 744–771. <https://doi.org/10.12681/edusc.1025>
- Νταλάκα Β., & Μωραΐτη Α. (2021). Ομοιότητες ΔΕΠΥ και Χαρισματικότητας. *Πανελλήνιο Συνέδριο Επιστημών Εκπαίδευσης, 1(1)*, 83–91. <https://doi.org/10.12681/edusc.3372>